

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ioachimi Langii colloquia Latina

Lange, Johann Joachim

Halae Saxonum, 1786

Decvria nona de coena. Christianvs et polycarpvs

[urn:nbn:de:bsz:31-264123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-264123)

gnam? N. Maledicam, qua conuiciatus est fratrem suum. A. Quomodo? N. Vocauit eum asinum et hominem nequam: reliqua conuicia taceo. A. Fortasse par pari retulit, maledictis laceffitus a fratre. N. Minime: frater eius neminem solet incescere probris; neque si illum incesisset, id ipsum excusaret. Nam maledictis et malefactis par pari referre, christiana lege vetitum est.

DECURIA NONA

DE

C O E N A.

CHRISTIANVS et POLYCARPVS.

COLLOQVIVM

I de instruenda mensa.

C. Sterne mensam, Polycarpe, eamque rebus necessariis instrue. P. Iam factum est: sed mappulæ manuales sunt immundæ: nec satis conueniunt recenti seu mundiori mappæ, quam mihi mater suppeditauit e cista. C. Hæc cura esto matris: modo mundi sint cæbes, nec negligatur appositio panis, salini ac poculorum. P. Omnia parata sunt. C. Cura, vt apponantur cibi. P. Ecce iam affert famulus fercula. C. Mallem ipse esse dapifer.

II de ciborum varietate.

C. Qualis est hic cibus? videtur esse crudus. P. Erras, est coctus, seu elixus. C. Ego mallem assum edere. P. Quidni et frivum? scilicet

D 4

cet

cet pro palato tuo delicato, quod vel sola pulte contentum esse debebat. C. Nec tantum mihi est fastidium cibi vilioris, quantum mihi tribuis: non recuso tamen carnem grati succi ac saporis, imprimis recentem ac iurulentam. P. Cur non etiam fumo induratum, aut muria conditum? C. Quia concoctum est difficilior, et parum habet nutrimenti.

III de siti ac potu.

C. Fauces meæ iam arent siti. P. Igitur eas riga. C. Nemo est, qui mihi potum ministret. P. Esto tibi ipse minister. C. Neque adest cereuisia, nisi admodum tenuis, seu secundaria. P. Talis potus conuenit pueris, et litterarum studiis: nam cerebrum haud tentat aut turbat. C. Sed acefcit. P. Mentiris: est defecata, bonæ notæ, ac grati saporis. C. Ergo bibam cereuisiam, tantopere laudatam. P. Ita vero, ne poculum sine respiratione exhaurias. Desine, desine, Christiane, vt circumagatur seu obambulet poculum, et nobis quoque nostra portio supersit. C. En! capeffe.

IV de fame et edacitate.

C. Cur tam auide voras, Polycarpe? P. Vehementer esurio: *fames* vero *optimum est condimentum*. C. Si esuris, ede: nec vora distentis buccis, ita, vt plenos ac dentibus non comminutos bolos deglutias, et quidem seposito pane, nec tantum cibi in osingere. P. Sed sapit egregie. C. Ergo feda saporem paullatim; nec te obrue nimia ingurgitatione cibi. P. Morem tibi geram. C. Vide, quam foede te inquinaueris, cibus ex ore defluentibus. P. Abstergam
me

me mappula. C. *Gestus edendi mundus esto atque modestus.*

V de sale.

C. Porrige salinum, Polycarpe: nam hic cibus insulsus est, seu caret sale. P. Mihi quidem videtur esse præulsus, seu nimium habere salis. C. Certe subsulsus est, seu aliquantum habet salis. P. Edamus, desinentes disputare de sale: ne quis vtrumque nostrum iure vocet insulsam; hoc est, sapientiæ sale haud conditum.

VI de ouis.

C. Quænam gallina peperit hæc oua? P. Nostra. C. Illane, quam heri vidimus ouis incubantem? P. Alia est: illi vero oua ideo supposita sunt, vt inde pullos excludat. C. Hoc videre gestio. P. Videbis: sed nunc vide, ne, fracta testa, disfluat oui albumen cum vitello. C. Tu vero disce, quid significet prouerbum; *mali corui, malum ouum.* P. Eius sensum tibi explicabo, si mihi exposueris aliud de ouo prouerbum, nempe: *ab ouo vsque ad mala.* C. Hoc est, a cœnæ principio vsque ad finem: nam apud veteres oua incipiebant cœnam, poma clauderant. P. Certe *non ouum ouo est similis*, quam tu bono interpreti, qui ne quidem eges prioris adagii explicatione.

VII de aduentu coniuue.

P. Accede Christiane: nondum enim te absente omnia sunt peresa. C. Ago gratias pro inuitatione vestra: fames me non extimulat.

D 5

P. Ni.

P. Nihilominus adiunge te nobis conuiuiam, et ede, quantum libet. C. Saluete, fautores et amici! bene sit vobis cœnantibus! P. Et tibi, nobiscum cœnatura! occupa hanc fellam, aut istam, vbi tibi erit sedes commodior. C. Gratulor mihi de vestra societate et amicitia. P. Et tu nobis es gratus, sed longe eris gratior, si expedito cultro ipse manum admonebis patinæ. C. Facio, quod imperatis. P. Non imperamus, sed rogamus amicum amice.

VIII de cancriis.

C. Restant cancri, Polycarpe. P. Sed hi tibi non sunt destinati. C. Ex parte tamen. P. Credo equidem, si sciueris prouerbia quædam de cancriis. C. *In morem ostipedis procedunt omnia cancri.* P. Video, te esse doctum, imo doctiorem Sempronio. C. *Certe cancrum lepore vi comparas.* P. Imo tu doctissimus es. C. Quid iocaris? et cur Sempronium vocas leporem, me autem cancrum? P. Absit ista interpretatio, a re ipsa et a mente mea aliena. C. Sed edamus! nam loquentibus nobis dati sunt cancri. P. Aut potius cancelli.

IX de philosophica temporum interpretatione.

C. Quid didicisti hodie in schola, Polycarpe? P. Quid hoc ad cœnam (*pertinet*)? C. Permultum. Omnis enim cœna condienda est aliqua lectionum repetitione. P. Didici ex coniugatione prima *presens, imperfectum, perfectum, plusquamperfectum et futurum.* C. Videris mihi simul philosophari, Polycarpe. P. Ego-

Egone? vix credo. C. Sin minus, me audi philosophantem. P. En! ausculto arrectis auribus attentaque mente. C. Omne *presens* in hac vita est *imperfectum*, nonne? P. Nondum satis percipio mentem tuam: sed perge philosophari. C. Omne *perfectum* et *plusquamperfectum* est *futurum*, scilicet in vita æterna. P. Nunc te intelligo, philosophe. C. Quæ cum ita sint, *presentibus*, quæ *imperfecta* sunt, ita utamur, ut frui possimus *perfectis* et *plusquamperfectis*, certo *futuris*.

X de mensa secunda seu bellariis.

P. Surgamus, Christiane, et adstemus mensæ, mox cibos seposituri. C. Expecta parumper, mi Polycarpe. Nam video in proximo conclavi instrui patinam vuls, pomis et nucibus. P. Sed non pro nobis. C. Quidni? novi animum matris, quæ nobis raro aliquid negare solet. P. Ergo roga illam demisse. C. Expectandum erit adhuc paullisper, donec appositum fuerit egregium illud ferculum.